

عنوان درس: عرفان تطبیقی

نوع درس اصلی

تعداد واحد 2 واحد

نوع واحد نظری

هدف: آشنایی با عرفان دیگر مکاتب عرفانی و تبیین تأثیر اسلام بر تکامل عرفان

سرفصل:

1- بررسی تعاریف عرفان در مکاتب گوناگون

2- ویژگیهای کلی عرفان در مکاتب عرفانی شرق و غرب

3- مراتب سیر و سلوک و وجوه اشتراک و افتراق مکتبها

4- تأثیر اسلام در تعالی و تکمیل عرفان

مکاتب شرقی: مکتب ودانته (وپانیشادها): شانکارا وحدت وجود عاری از ثنویت *Advaitia* را مانوجا وحدت وجود مشروط *Vis istadvaitia*، مکتب بهکتی طریق محبت در بهگوادگیتا، مقام نیروانا و مقایسه آن با مقام فنای اسلامی، مکتب عرفانی تائوئیسم، مقام تسلیم در برابر تائو *Tao* راه طبیعت و مسیت الهی و مقایسه آن با مقام رضا در عرفان اسلامی.

مکاتب غربی: عرفان مسیحی: مکتب نو افلاطون و مقایسه نظریه صدور *Emanation* با نظریه تجلی در عرفان اسلامی، عقاید عرفانی دیونیزوسی آرتوپاگوسی *Dionysius The Areopacite* تجلی ذات بی نام و نشان در صفات و اسماء الهی، مقایسه لوگوس *Logos* با کلمه الله واسطه فیض، مکتب گنوستیزم *Gnosticism*، عرفان یهودی: بررسی مکاتب عرفانی مرکبه *Merkabah* حسیدیزم *Hasidism* و قبلاً *Kabbalah* ظهور ذات نامتناهی این سوف *E in-sof* در جلوه های ده گانه سفیروت *Sefiroth* و تأویل عرفانی تورات در کتاب *Zohar*.

منابع اصلی:

مکاتب فلسفی و ادیان هند داریوش شایگان، تاریخ فلسفه م. م شریف ج یک مقالات ترجمه دکتر مجتهدی، مقالات دیونیزوس، آرنو یاگوسی، عرفان، گنوستیزم، مرکبه، حسیدیزم، قابلا از دائره المعارف دین ویراسته میرچا الیاده، عرفان و فلسفه، و. ت. استیس

- Christian Mysticism, Ralph Inge.
- Comparative Mysticism Marquette.
- Mysticism in Religion, Sidney Speneer.
- Divine Names & Mystical Theology, Dionysisus The Areopacite.
- Hindu Mysticism, S.N. Dasgupta.

منابع فرعی :

آداب طریقت و خدایابی (تصوف و طریقت هند) و به کوشش سید محمد رضا جلالی نائینی، دفتر ایام دکتر زرین کوب بخش عرفان تطبیقی ارزش میراث صوفیه دکتر زرین کوب .

5- Major Trends in Jewish Mysticism, Gershom Scholem.

عنوان درس : عرفان در آموزه های ادیان شرقی (تائوئیسم، بودیسم و عرفان ایران قبل از اسلام)

نوع درس : اصلی

تعداد واحد: 2 واحد

نوع واحد : نظری

هدف : از این واحد درسی آشنایی دانشجویان با عناصر عرفانی موجود در اندیشه های تائوئیسم و بودیسم و کتاب اوستا و کتب پهلوی می باشد.

سرفصل درس

الف : طریقه های سه گانه مشهور، زروانی، مهری و مزدکی (به تمایز از عامه زردشتیان که صرفاً به شریعت زردشتی تمسک بسته اند و به ابعاد درونی کیش خویش چندان اهتمامی نورزیده اند). و ادامه این عناصر در تمدن غنی و چند وجهی اسلامی در فلسفه اشراق و برخی گرایش های عرفانی (مکتب وحده الشهود ایرانی) و مکتب شبه عرفانی مانویت که جزو طریقه های به اصطلاح گنوستیک به شمار می رود.

ب :

- آشنایی با سنت عرفانی هند

- آیین و دانته

- اوپنیشه ها

- آیین بهکتی (Bhakti)

- آراء شنکره

- آراء رامانوجه

- آشنایی با سنت عرفانی ادیان خاور دور

- تائوئیزم (آراء یانگ چو، لائوتزو، چوانگ تزو)

- مذهب چان (chan)

منابع

صوفیسم و تائوئیسم نوشته توشیهیکو ایزوتسو

اوپنیشه ترجمه محمد داراشکوه

آیین هند و عرفان اسلامی نوشته داریوش شایگان

ادیان و مکتب های فلسفی هند نوشته داریوش شایگان

تاریخ فلسفه شرق و غرب نوشته رادا کریشنان

تاریخ ادیان شرق نوشته رادا کریشنان

گیتا « سرود خدایان » ترجمه موحد

Dasgupta, Hindu mysticism

Dasgupta, History of Indian . philosophy

Davies, The Bhagavad Gita

Deussen , The philosophy of the Upanishads

Krishnan , The philosophy of the Upanishads

Encyclopedia of Religion edited by Eliade

Encyclopedia of Religion and ethics by Hasting

تاریخ فلسفه چین خانگ یو لان ترجمه جواهر کلام

Chines Mystics by Raymond Vam over

تاریخ جامع ادیان جان بی ناس ترجمه حکمت

عالیخانی ، بررسی لطایف عرفانی در نصوص عتیق اوستایی، هرمس، 1379.

بویس و دیگران، مهر در ایران و هند باستان ، ققنوس، 1384.

زهر، زروان معمای کیش زردشتی، ترجمه قادری

Humbach, H. The Gathas of Zarathushatra, 1991.

Shaked, Sh. From Zoroastrianism to Islam, 1995.

ویدن گرن ، مانی، ترجمه نزهت صفای اصفهانی .

شروو، عناصر ایرانی در کیش مانوی، ترجمه شکری فومشی ، طهوری ، 1380

عنوان درس: ارتباط فلسفه (مشاء، اشراق، حکمت متعالیه) با عرفان

تعداد واحد: 2 واحد

نوع درس: اصلی

نوع واحد: نظری

هدف: آشنایی دانشجویان با سیر فلسفه درس اسلام و ارتباط جریانات فلسفی با عرفان

سرفصل ها:

تفاوت موضوع و روش فلسفه با عرفان

عرفان نظری در اندیشه فارابی و ابن سینا (در فصوص و اشارات)

سهروردی و حکایات و تمثیلهای عرفانی

تبیین رابطه وجود شناسی، وحدت وجود و وحدت تشکیکی در حکمت متعالیه و عرفان نظری

منابع:

- الاهیات شفا، ابن سینا، حسین بن عبدالله، تهران، انتشارات ناصر خسرو، 1363
- عیون الحکمه، ابن سینا، حسین بن عبدالله، با شرح امام فخر رازی، تهران، انتشارات ناصر خسرو، 1373
- الاشارات و التنبیهات با شرح خواجه نصیر الدین طوسی، ابن سینا، حسین بن عبدالله، تهران، انتشارات دفتر نشر کتاب، 1377
- فصوص الحکم با شرح علامه حسن زاده آملی، فارابی، ابونصر محمد طرخان، تهران، انتشارات مرکز نشر فرهنگی رجاء، 1375
- مجموعه مصنفات با تصحیح و مقدمه هانری کربن، سهروردی، شهاب الدین یحیی، 3 جلد، تهران، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، 1373
- الحکمه المتعالیه فی الاسفار العقلیه، ملاصدرا، صدرالدین محمد شیرازی، بیروت، دارالحیاء التراث العربی، 1981 م.
- شواهد الربوبیه، ملاصدرا، صدرالدین محمد شیرازی، قم، بوستان کتاب، 1382
- تمهید القواعد فی شرح قواعد التوحید، ابن ترکه، علی صائن الدین، تهران، انجمن حکمت و فلسفه ی ایران، 1360.
- مصباح الهدایه و مفتاح الکفایه، کاشانی، عزالدین محمود، تهران، مؤسسه نشر هما، 1381

مصباح الانس ، فناری ، علی بن حمزه، تهران، انتشارات مولی ، 1374.

عنوان درس : تاریخ تصوف و عرفان در اسلام

نوع درس اصلی

تعداد واحد 2 واحد

نوع واحد نظری

هدف : آشنایی دانشجویان با پیدایش تصوف در اسلام و سیر اجمالی آن تا عصر حاضر

سرفصل ها :

کلمه صوفی ، وجوه اشتقاق و تعریف آن تعریف عرفان و تفاوت آن با تصوف منابع افکار عرفانی در آیات قرآن و احادیث رفتار پیغمبر اکرم(ص) و صحابه پیدایش زهد در صدر اسلام نخستین عرفای مسلمان (حسن بصری، رابعه عدویه ، ابراهیم ادهم، بایزید بسطامی ، ذوالنون مصری، جنید، حلاج و...، منابع غیر اسلامی تصوف (زهد مسیحیت ، دین بودا و هندو، فلسفه نوافلاطونی) آثار اولیه عرفانی اسلامی (آثار ابوطالب مکی، کتاب اللمع ابونصر سراج، رساله قشیریه، کشف المحجوب هجویری و...) رشد تصوف در خراسان (ابوسعید ابوالخیر ، خواجه عبدالله انصاری) ، سیر و سلوک عرفانی، مقامات و حالات (توبه ، ورع، زهد و...) ابن عربی و وحدت وجود ، شارحان آثار ابن عربی ، عرفان اسلامی در شبه قاره هند ، عرفای مشهور این دوره (جلال الدین محمد بلخی ، فخرالدین عراقی ، نورالدین جامی و...) ، تشکیل سلسله های صوفیه (طیفوریه، قادریه، سهروردیه، کبرویه، مولویه و...) مرید و مراد و رابطه آنها با یکدیگر بررسی آثار عارفانه از قرن پنجم تا دوره صفویه بررسی آثار دوره صفویه (مصباح الهدایه کاشانی، احیاء العلوم غزالی ، آثار مولانا ، حافظ و...) عرفان و تصوف در دوره زندیه و قاجاریه سیر نزولی تصوف از قرن نهم تا عصر حاضر، رابطه فقها و صوفیه تحقیقات مستشرقین درباره تصوف.

منابع

1. تاریخ ادبیات (برخی از فصول) صفا

2. تاریخ تصوف در اسلام قاسم غنی

3. تاریخ تصوف در هند سید عباس رضوی، ترجمه منصور معتمدی
4. تاریخ فلسفه در اسلام م. م. شریف
5. جستجو در تصوف ایران عبدالحسین زرین کوب
6. رساله قشیریه ابوالقاسم قشیری
7. زهد و تصوف در اسلام نیکلسن
8. سرچشمه تصوف در ایران سعید نفیسی
9. طرائق الحقایق نایب الصدر شیرازی
10. مرصاد العباد نجم الدین کبری
11. مصباح الهدایه عزالدین کاشانی
12. آثار عطار، غزالی، مولانا و سنائی

عنوان درس : تفسیر متون عرفانی به زبان فارسی (نظم)

نوع درس : اصلی

تعداد واحد: 2 واحد

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : ندارد

هدف: آشنا ساختن دانشجویان با متون عرفانی در زبان فارسی .

سرفصل:

سرفصل های این درس با توجه به گزیده هائی از منابع ذیل تعیین می گردد.

منابع :

- 1- مثنوی معنوی مولانا
- 2- منطق الطیر عطار نیشابوری
- 3- حدیقه الحقیقه سنائی غزنوی
- 4- گلشن راز شیخ محمود شبستری
- 5- دیوان حافظ

عنوان درس: عرفان مسیحی

نوع درس اصلی

تعداد واحد 2 واحد

نوع واحد: نظری

هدف:

سرفصل ها:

- عرفان یونانی و رومی

- گنوستیسیم (غنوصیه) و گنوسیس مسیحی

- عرفان اباء کلیسا

○ قرن سوم میلادی (کلمنس اسکندرانی و اوریگنس)

○ قرن چهارم میلادی (گریگوریوس نیسانی و گریگوریوس ناریانزوسی)

○ قرن پنجم و ششم میلادی (اوگوستینوس و دیونسیون مجعول)

- عرفان در قرون وسطی

○ عرفای قرون یازدهم و دوازدهم (تحقیر عالم)

○ عرفای نظری در قرون سیزدهم و چهاردهم میلادی

▪ بوناونتورا

▪ عرفان آلمانی

▪ مایستر اکهارت (یوهانس اکهارتوس)

- عرفان در عصر رنسانس

- عارفان اسپانیایی

- عارفان فرانسوی در قرون شانزدهم و هفدهم میلادی

- عارفان اروپایی و آمریکایی در قرون جدید و معاصر

- تفاوت عرفان اسلامی و عرفان مسیحی

منابع:

- ایلخانی ، محمد ، تاریخ فلسفه در قرون وسطی و رنسانس ، تهران ، سمت ، 1382

- نظریه تبتل در عرفان یوهانس اکهارتوس ، شرفنامه ، یادنامه دکتر شرف الدین خراسانی ، به

کوشش حسن سید عرب، تهران، 1383، صص 95 - 132.

Agnus S., The Mystery- Religions, New York , 1975

De Libera A., La mystique rhenane, Paris, 1994

Fanning Steven, Mystics of Christian Tradition, Routledge, London, 2001

Graef H., Histoire de la mystique, Paris, 1965

Happold F. C., Mysticism, New York, 1963

Underhill E., The Mystics of the Church, Wilton, CN, 1988.

عنوان درس: عرفان نظری اسلامی 1 (ابن عربی)

تعداد واحد 2 واحد

نوع درس: اصلی

نوع واحد: نظری

هدف: آشنایی با اندیشه های عرفانی ابن عربی

سرفصل ها:

1- بررسی منابع اندیشه های عرفانی ابن عربی

2- تأویل و زبان رمزی در عرفان ابن عربی

3- انسان کامل و کلمه

4- اسرار حروف

5- آفرینش و جهان شناسی

6- وحدت وجود و وحدت شهود

7- وحدت (درونی) ادیان

8- عرفان اسلامی پس از ابن عربی

9- فیض مقدس و اقدسی

10- عالم خیال

11- عوالم کلیه

12- اسماء و صفات حق

13- اعیان ثابته

14- مراتب کشف و انواع آن

15- عالم، صورت حقیقت انسانی

16- اسفار اربعه

17- خلافت حقیقت محمدیه (بیان حقیقت ولایت، نبوت رسالت)

18- تجلی و ظهور

منابع :

- شرح مقدمه قیصری (بر فصوص الحکم): سیدجلال الدین آشتیانی
- الفتوحات المکیه، ابن عربی، ابی عبدالله بن محمد، بیروت، دار احیاء التراث العربی، 1981 م.
- فصوص الحکم، ابن عربی، ابی عبدالله بن محمد، تهران، انتشارات الزهراء، 1380.
- مجموعه رسایل ابن عربی، ابن عربی، ابی عبدالله بن محمد، بیروت دار احیاء التراث العربی، 2002 م.
- وحدت وجود به روایت ابن عربی و مایستر اکهارت، کاکائی، قاسم، تهران، انتشارات هرمس، 1382.
- صوفیسم و تائوئیسم، ایزوتسو، توشیهکو، تهران، انتشارات روزنه، 1379.
- تخیل خلاق در عرفان ابن عربی، کربن، هانری، ترجمه دکتر انشاء الله رحمتی، تهران، انتشارات جامیریا، 1384.
- محبی الدین بن عربی چهره برجسته عرفان اسلامی، جهانگیری، محسن، تهران، انتشارات دانشگاه تهران، 1383.
- تمهید القواعد، ابن ترکه، علی صائن الدین، تهران، انجمن حکمت و فلسفه ی ایران، 1360.
- مصباح الانس، فناری، علی بن حمزه، تهران انتشارات مولی، 1374.
- مجموعه رسایل، قیصری، شرف الدین، تهران، مؤسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ی ایران، 1381.

عنوان درس: عرفان نظری 2 (شیعه)

تعداد واحد: 2 واحد

نوع درس: اصلی

نوع واحد: نظری

هدف: آشنایی دانشجویان با عرفان شیعه (سیدحیدر آملی، عبدالرزاق کاشانی، خاندان ترکه - ابوحامد و علی صائن الدین و شیخ محمد لاهیجی)

سرفصل ها:

- رابطه تشیع و تصوف نزد سید حیدر
- توحید فردانیت (توحید و جودی = وحدت وجود) و براهین آن
- تفاوت دیدگاه سید حیدر با ابن عربی در مسأله خلافت محمدیه
- تفسیر عرفانی سید حیدر
- براهین اثبات وحدت شخصی وجود
- وحدت وجود از دیدگاه عبدالرزاق کاشانی و اختلاف وی با علامه الدوله سمنانی در رابطه با این موضوع
- ولایت و اهمیت آن از دیدگاه کاشانی
- مسأله تجلی و ظهور حق از نظر لاهیجی
- مسایل عرفان نظری در تمهید القواعد از نظر ماتن (ابوحامد) و شارح (علی صائن الدین)

منابع:

- جامع الاسرار و منبع الانوار، آملی، سید حیدر، بیروت، مؤسسه التاريخ العربی، (1426هـ. 2005 م)
- نص النصوص فی شرح فصوص الحکم، آملی، سید حیدر، بیروت، مؤسسه التاريخ العربی، (1426هـ.

2005 م)

- مجموعه مصنفات کاشانی، تهران، میراث مکتوب، 1380.
- شرح فصوص الحکم، کاشانی، عبدالرزاق، تهران، انجمن آثار مفاخر فرهنگی، 1383.
- مفاتیح الاعجاز فی شرح گلشن راز، لاهیجی، شمس الدین محمد، تهران، انتشارات زوار، 1383.
- تمهید القواعد فی شرح قواعد التوحید، ابن ترکه، علی صائن الدین، تهران، انجمن حکمت فلسفه

ایران، 1360.

عنوان درس : عرفان عملی و مبانی آن

نوع درس : اصلی

تعداد واحد: 2 واحد

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : ندارد

هدف: آشنائی با اصول و مبانی عرفان عملی و مراقب و منازل سیر و سلوک عرفانی

سرفصل:

1- اسفار اربعه قلبی و شهودی

2- منازل از یقطه تا منا

3- مشارطه ، مراقبه و محاسبه

منابع :

1- منازل السائرین خواجه عبدالله انصاری با توجه به شرح عبدالرزاق قاسانی

2- مصباح الهدایه و الولاية امام خمینی (ره)

3- رساله سیر و سلوک منسوب به بحر العلوم

4- رساله قشیریه

عنوان درس : تفسیر متون عرفانی به زبان عربی

نوع درس : اصلی

تعداد واحد: 2 واحد

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : ندارد

هدف: قادر ساختن دانشجویان به استفاده از متون تخصصی عربی .

سرفصل:

سرفصل های این درس با توجه به گزیده هایی از منابع ذیل تعیین می گردد.

منابع :

- 1- مقدمه قیصری بر فصوص الحکم
- 2- رساله التوحید و النبوه و الولاية قیصری
- 3- مصباح الهدایه امام خمینی
- 4- رساله نقد النقود سید حیدر آملی

عنوان درس : تفسیر متون عرفانی به زبان فارسی (نثر)

نوع درس : اصلی

تعداد واحد: 2 واحد

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : ندارد

هدف: آشنا ساختن دانشجویان با متون عرفانی در زبان فارسی .

سرفصل:

سرفصل های این درس با توجه به گزیده هایی از منابع ذیل تعیین می گردد.

منابع :

- 1- مرصاد العباد نجم الدین رازی
- 2- رسائل خواجه عبدالله انصاری
- 3- کشف المحجوب هجویری
- 4- اشعه اللمعات ، جامی
- 5- مصباح الهدایه و مفتاح الکفایه عزالدین محمود کاشانی
- 6- مقدمه وصیتنامه سیاسی الهی امام خمینی (ره) و نامه های عرفانی امام خمینی (ره)

عنوان درس : متون عرفانی به زبان انگلیسی

نوع درس اصلی

تعداد واحد 2 واحد

نوع واحد نظری

هدف: آشنایی با متون اصلی عرفان یهودی و مسیحی به زبان انگلیسی. مدرس این درس بخشهایی از متون زیر را برای شرح و تفسیر انتخاب می کند.

عرفان یهودی:

The zohar, translated by H. Sperling, m. Simon and P. Levertoff, London,1931-4.

Abraham Ibn Daud, the book of tradition (sefer ha-Qabbalah), edited and translated by G.D. Cohen, Philadelphia, 1967.

N. Janowitz, The Poetics of Ascent. Albany, 1980.

عرفان مسیحی:

Augustine (Marcus Aurelius Augustinus), Confessions, translated by H. Chadwik, Oxford and New York, 1991.

Bernard of Clairvaux. Bernard of Clirvaux, Selected Works, translated by G.R Evans, New York, 1987.

Boehme, jaob.Jacob Boehem, Essential.Translated by.R Waterfield,Wellingborough,1989.

Bonaventure,The Journy of the Soul Towards God .translated by E.Cousin,New York,1978.

Eckhart, Mester. Meister Eckhart ,Selected Writings.Ttranslated by O.Davis, London-New York, 1994.

Mester Eckhart, Selected Treaties and Sermons, translated by J.M. Clark and J.V.Skinner,London,1958.

John of the Cross , The Cllected Works of St. John of the Cross, translated by K.Kavanaugh and O.Rodringuez, Washington,DC, 1991.

Pseudo-Dionysius, The Complete Work, English translated by C. Lubheid and P.Rorem , Lndon,1987.

Ruusbroec, J., John Ruusbroec, The Spiritual and Other Work .Translated by J.A.Wiseman,Mawah,NJ,1985.

Teilhard de Chardin,P., The Divine Milieu, New York, 1960

عنوان درس: روش شناسی مطالعات تطبیقی

نوع درس اصلی

تعداد واحد 2 واحد

نوع واحد نظری

هدف: آشنایی با روش های رایج در مطالعات تطبیقی (فلسفه، کلام، عرفان و دینی شناسی تطبیقی)

سرفصل ها:

- 1- روش تاریخی مسون اورسل (*Masson Oursel*)
- 2- روش پدیدار شناسی هانری کربن
- 3- روش انسان گرایانه راجو (*Rajo*) با نظریه فلسفه جهانی
- 4- روش آرچی، جی، بم (*Archie J. Bahm*) روش انسان گرایانه در نقد فلسفه جهانی
- 5- روش گاندت (*Gondet*) - روش کلامی - تاریخی
- 6- روش والن (*Wallen*) با محوریت تفکر غربی

منابع:

- 1- رضا داوری اردکانی، فلسفه تطبیقی، تهران، 1384.
- 2- محمد ایلخانی، روش شناسی تطبیقی (زیر چاپ است)
- 3- توشیهیکو ایزوتسو، صوفیسم و تائوئیسم، ترجمه محمد جواد گوهری، تهران 1378.
- 4- هانری کربن، فلسفه ایرانی و فلسفه تطبیقی، ترجمه سید جواد طباطبائی، تهران 1369.
- 5- Archie J. Bahm "Com Parative Philosophy " Albuquerque. 1995.
- 6- "the Coucert of Man , study in Comparative Philosophy "Ed : ted by R – Radha Kcishn and P.t. Roju London, 1966.
- 7- Masson Oursel " Laphilosophie Comparee Poins. 1932.
- 8- Gardet, M- M – Anawati, introduction a theologie murulmare Essai de thelogie Coupree, Paris, 1981.

عنوان درس : دلایل مخالفت با عرفان و تصوف

تعداد واحد : 2 واحد

نوع واحد : نظری

نوع درس : جبرانی

الف : مخالفت های نظری

ب : مخالفت های عملی

هدف : آشنایی دانشجویان با علل و انگیزه هایی که موجب مخالفت برخی از متشرعات با عرفان و صوفیه شده است .

سرفصل های بند «الف» :

6- تأثیر گذاری منابع غیر اسلامی (نوافلاطونی ، مسیحی ، هندی و بودائی) بر عرفان اسلامی .

7- اعتقاد به وحدت وجود و ناسازگاری آن با توحید قرآنی

8- تفضیل اولیاء بر انبیاء از دیدگاه عرفا

9- ناسازگاری اشتراک معنوی و اصالت وجود با توحید قرآنی

10- دیدگاه عرفا درباره ی عشق و مستی

11- تأویل آیات و روایات توسط عرفا

12- حقانیت عرضی ادیان

13- مسأله فنا و سقوط تکلیف

سرفصل های بند «ب» :

14- مکاشفات و شطحیات عرفا

15- عدم پابندی عرفا به ظاهر شریعت (مانند : رقص، سماع ، شاهد بازی)

16- تأسیس خانقاه و خرقه پوشی

17- مرید و مراد بازی

18- نفس کشی

19- مستند فتوای برخی از فقهاء در اعلام ارتداد ، کفر، زندقه و الحاد عرفا

منابع اصلی :

- 21- الجانب الغربي في حل مشكلات الشيخ محيي الدين ابن عربي، شيخ مكي، ابوالفتح محمد بن مظفرالدين محمد بن حميدالدين بن عبدالله، تهران، انتشارات مولى،.
- 22- مفاتيح الاعجاز في شرح گلشن راز، لاهيجي، شمس الدين محمد، تهران، انتشارات زوار، 1382.
- 23- تلبيس ابليس، ابن الجوزي، جمال الدين ابى الفرج عبدالرحمان، بيروت 1368 هـ. ق.
- 24- الرد الاقوم على ما في فصوص الحكم، ابن تيميه، تقى الدين ابوالعباس احمد بن عبدالحليم، مصر، 1368 هـ. ق.
- 25- مصرع التصوف او تنبيه الغبي الى تكفير ابن عربي، البقاعي، برهان الدين، بيروت، 1400 هـ. ق.

منابع فرعى :

- 26- مجموعه آثار فارسي علاء الدوله سمناني، تهران، انتشارات مولى، 1385.
- 27- نفحات الانس من حضرات القدس، جامي، عبدالرحمن احمد، تهران، انتشارات روزنامه اطلاعات، 1370.
- 28- حديقته الشيعه، مقدس اردبيلي، احمد بن محمد، قم (بي تا)
- 29- محيي الدين بن عربي چهره برجسته عرفان اسلامي، جهانگيري، محسن، تهران، انتشارات دانشگاه تهران، 1383.
- 30- نقد صوفى، يوسف پور، كاظم، تهران، انتشارات روزنه، 1380.

عنوان درس : خاستگاه عرفان اسلامی:
الف) بیرونی (مسیحیت ، نوافلاطونی و ادیان شرقی)
ب) درونی (کتاب و سنت)

نوع درس : جبرانی

تعداد واحد: 2 واحد

نوع واحد : نظری

هدف: بررسی منابعی که عرفان اسلامی از آن تأثیر پذیرفته است .

سرفصل:

1. خاستگاه درونی

الف: آیات عرفانی قرآن

ب: احادیث و روایات عرفانی

ج: سیره عملی پیامبر (ص) و ائمه اطهار(ع)

2. خاستگاه بیرونی

بررسی میزان تأثیر ادیان و مکاتب زیر در عرفان اسلامی

الف : مسیحیت (رهبانیت، پشمینه پوشی، روزه وصال، دیر نشینی و...)

ب : ادیان هندی (شعار فقر، دیانای بودائیان ، خرقة پوشی، ریاضت ، در یوزه گری، نیروانا،

وحدت وجود...)

ج : فلسفه یونان : (پارمیندس ، رواقیان، نوافلاطونی، گنوسیسم *genosism*)

د : تائوئیسم

هـ: ادیان ایران باستان (میترائیسم و زرتشت)

منابع :

1- تفسیر بیان السعاده گنابادی

- 2- منهاج الولایه فی شرح نهج البلاغه (دو جلد) ملا عبدالباقی صوفی اصفهانی
- 3- تحقیق ماللهند ابوریحان بیرونی
- 4- ملل و نحل شهرستانی
- 5- تاریخ تصوف دکتر غنی
- 6- جستجو در تصوف ایران دکتر زرین کوب
- 7- تاریخ تصوف – عمید زنجانی

منابع فرعی:

- 1- علی و فلسفه الهی علامه سید محمد حسین طباطبائی
- 2- تاریخ ادیان ترابی

عنوان درس: عرفان در قرآن، روایات و سیره معصومین

نوع درس جبرانی

تعداد واحد 2 واحد

نوع واحد نظری

پیشنیاز ندارد

هدف: آشنایی با تفاسیر عرفانی و ایجاد زمینه مناسب برای درک عرفانی از آیات قرآن کریم، آشنایی با

مکتب و سیره عرفانی - اخلاقی پیامبر اکرم (ص) و ائمه معصومین (ع)

سرفصل :

- 31- تفسیر سوره حمد ، سوره توحید ، سوره قدر
- 32- آیات ابتدایی سوره حدید
- 33- آیات پایانی سوره حشر
- 34- آیه نور
- 35- سبک شناسی و مبانی تفاسیر عرفانی
- 36- بررسی ابعاد عرفانی سیره معصومین (ع)
- 37- تعالیم و رهنمودهای عرفانی منعکس در روایات و ادعیه و شروح عرفانی بر آنها
- 38- خطب توحیدی نهج البلاغه
- 39- مناجات شعبانیه
- 40- دعای عرفه
- 41- صحیفه سجادیه
- 42- زیارت جامعه کبیر
- 43- دعای سحر
- 44- دعای جوشن کبیر

منابع اصلی :

تفسیر سوره حمد امام خمینی (ره) تأویلات عبدالرزاق کاشانی ، تفسیر المحيط الاعظم سید حیدر آملی ، بخشهایی از جامع الاسرار سید حیدر آملی ، تفسیر عرفانی : کشف الاسرار میبدی ، مواهب علیه ملاحسین واعظی کاشفی، شرح عبدالرزاق گیلانی بر مصباح الشریعه ، چهل حدیث امام خمینی (ره) ، شرح نهج البلاغه، ابن میثم بحرانی و شرح گلشن راز لاهیجی ، شرح صحیفه سجادیه ملامحسن فیض کاشانی ، شرح دعای سحر امام خمینی (ره) ، سیره الأئمه الاثنی عشر ، رساله التوحید علامه طباطبایی.

منابع فرعی :

تفاسیر ملاصدرا، شرح اصول کافی ملاصدرا، اسرار الآیات ملاصدرا، الانوار الالهیه شیخ عباس قمی ، تفسیر حاج آقا مصطفی خمینی ، مناقب ابن شهر آشوب ، ارشاد شیخ مفید، دوره کتب سیره ائمه شیخ باقر قرشی ، شرح اربعین قاضی سعید قمی، شرح حدیث حقیقت از عبدالرزاق کاشانی ، انوار جلیه ملا عبدالله زنوزی در شرح حدیث حقیقت ، شرح توحید صدوق قاضی سعید قمی ، شرح دعای صباح حاج ملاهادی سبزواری ، الشموس الطالعه (شرح زیارت جامعه کبیره) سید حسین درود آبادی ، ریاض السالکین (شرح صحیفه سجادیه) سید علیخان مدنی، شرح الاسماء حاج ملاهادی سبزواری

عنوان درس: فلسفه اسلامی (1)

نوع درس جبرانی

تعداد واحد 2 واحد

نوع واحد نظری

هدف: آشنایی با حکمت متعالیه

سرفصل ها:

- فلسفه چیست؟ (بررسی تعارف فلسفه و رابطه آن با شکاکیت)
- معرفت شناسی فلسفی (علم حصولی و حضوری، امکان علم ما به خارج، مراتب شناخت، معقولات اولیه و ثانویه، ادراکات اعتباری و حقیقی)
- تبیین روش فلسفی ملاصدرا و تفاوت آن با روشهای مشائی و اشراقی.
- تأثیر ملاصدرا در سرنوشت فلسفه اسلامی
- منابع حکمت متعالیه
- مقایسه وجود شناسی ملاصدرا با وجود شناسی عرفانی
- تأثیر اصالت وجود صدرائی بر معرفت شناسی، کیهان شناسی و انسان شناسی
- تبیین اصول اساسی در فلسفه صدرائی (حرکت جوهری و نتایج آن، وجود رابط و مستقل، معقولات ثانیه، مساله جعل، تجرد عالم خیال، معاد جسمانی، علم خداوند و دیدگاه خاص صدرا درباره ی رابطه علت و معلول، امکان فقری، تشکیک)
- نقش فلسفه صدرا در جهان معاصر و مقایسه ی وجود شناسی او با فلسفه های وجودی (گزیستانسیالیسم و مارتین هایدگر)

منابع:

- 1- اسفار اربعه ملاصدرا
- 2- شواهد الربوبیه ملاصدرا
- 3- کتاب المشاعر
- 4- مجموعه مقالات همایش جهانی حکیم ملاصدرا، انتشارات بنیاد حکمت اسلامی صدرا
- 5- شرح منظومه حکیم ملاهادی سبزواری

- 6- مقالات فلسفی شهید مطهری
- 7- شرح مبسوط منظومه شهید مطهری
- 8- نه‌ایه الحکمه علامه طباطبایی
- 9- اصول فلسفه و روش رآلیسم
- 10- آموزش فلسفه مصباح یزدی

عنوان درسی : فلسفه اسلامی (2)

نوع درس جبرانی

تعداد واحد 2 واحد

نوع واحد نظری

هدف: آشنایی با مبانی فلسفه مشاء و اشراق

سرفصل ها:

الف: فلسفه مشاء:

- 1- وجود شناسی ابن سینا
- 2- سلسله مراتب هستی
- 3- جهان شناسی و فرشته شناسی مشاء و سلسله مراتب هستی
- 4- مبانی فلسفه مشاء
- 5- بررسی میزان تأثیرپذیری فلسفه مشاء از عناصر ارسطویی و نوافلاطونی
- 6- الاهیات بالمعنی الاخص
- 7- رابطه ی عقل و دین
- 8- علم خداوند

ب: فلسفه اشراق:

- 6- نور شناسی (اصالت نور) نزد سهروردی
- 7- تقسیمات نور و طبقات آن
- 8- اصالت ماهیت در فلسفه اشراق
- 9- سلسله مراتب هستی در فلسفه اشراق
- 10- مثل معلقه و تفاوت آن با مثل افلاطونی

11- قاعده ی امکان اشرف

12- علم خداوند

منابع :

1- الاشارات و التنبيهات با شرح خواجه نصیرالدین طوسی

2- المبدأ و المعاد ابن سینا

3- عیون الحکمه با شرح امام فخر رازی

4- حکمه الاشراق با شرح قطب الدین شیرازی

5- مبانی فلسفه اشراق، دکتر محمدعلی ابوریان ، ترجمه دکتر محمدعلی شیخ انتشارات دانشگاه

شهید بهشتی